

VIJF VOOR TWAALF

Sinds vrijdag 17 februari 2006 stelt Kind en Gezin op zijn website gemeentelijke kindrapporten ter beschikking. Ze bevatten een massa gegevens, van het aantal inentingingen bij borelingen, tot de wijze van bevalling en het kinderopvangaanbod. Hoogst interessant wellicht voor onderzoek en bijdragen in medische en opvoedkundige tijdschriften. De rapporten Kenmerken van de moeder van het kind bevatten echter ook bijzonder interessant cijfermateriaal over de nationaliteit van de moeder bij haar geboorte en de communicatietaal van Kind en Gezin met het betreffende gezin. We verwerkten de info in een rapport, onder titel *Ontvlaamsing Vlaams-Brabant(*)*.

Met het vrijgeven van die cijfers willen we geen onheilsprofeet zijn, maar wel een signaal geven, hopelijk versterkt door de publieke opinie en de algemene pers, dat onze beleidsmakers moeten beseffen dat ze hoogdringend die cijfers moeten analyseren en de gepaste maatregelen moeten nemen om het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant en in het bijzonder Halle-Vilvoorde te behouden en te versterken.

We beperken ons hier tot de info over *Communicatietaal met het gezin*. Het wezen van het Vlaams karakter in Vlaams-Brabant wordt immers bepaald door de relatieve aan- of afwezigheid van de Nederlandse taal.

De rapporten *Kenmerken van de moeder van het kind* geven een overzicht in verschillende categorieën van de communicatietaal die Kind en Gezin met de gezinnen van kinderen geboren in 2004 moet/kan hanteren. Eerst wordt het Nederlands geprobeerd, maar omwille van haar sociale opdracht gebruikt de organisatie indien nodig ook andere talen. Deze gegevens worden door Kind en Gezin geregistreerd, vooral voor intern gebruik, om te weten in welke taal men kan communiceren en of dit zonder tolk kan. Op

EEN ASSERTIEVER ONTHAAL- EN TAALBELEID IS MAAR ÉÉN ASPECT VAN EEN EFFICIENTER VLAAMS OPTREDEN

deze manier moet ook de categorie "kennis van N-F-E-D" begrepen worden: als aanduiding dat het gezin noties van het Nederlands, Frans, Engels of Duits heeft, zodat de communicatie zonder tolk kan gebeuren.

In dat opzicht bevatten de kindrapporten geen talentelling als dusdanig. In heel wat (deel)gemeenten uit Vlaams-Brabant vormen naar ons aanvoelen Nederlandstaligen in de totale populatie nog een comfortabele meerderheid. In bepaalde gebieden is het echter vooral een oudere bevolking die het Vlaams karakter moet instandhouden

en treedt bij de jongere Vlaamse bevolking sociale en taalkundige verdringing op. De kindrapporten geven dus een overzicht van taal van de jonge, reproductieve bevolking (i.c. de gezinnen met kinderen geboren in 2004) en kunnen zo een voorafbeelding zijn van hoe de taalverhoudingen in de nabije toekomst zouden kunnen evolueren.

Genoeg woorden: in onderstaande tabel geven we de cijfers voor het Vlaams Gewest, de vijf provincies en de arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven weer.

De cijfers spreken voor zich: slechts bij 70,9 % van de Vlaams-Brabantse gezinnen met een kind geboren in 2004 gebeurt de *communicatie* in het Nederlands. Dit is het laagste percentage van heel Vlaanderen. Als kinderen met een vreemde thuistaal in een Nederlandstalige omgeving opgroeien en naar het Nederlandstalig onderwijs trekken, is de kans groot dat deze ook in de publieke samenleving het Nederlands zullen hanteren. Een ander cijfer is dan ook nog veel verontrustender:

liefst 15,3 % van de gezinnen met een kind geboren in 2004, gebruikt het Frans als communicatietaal. Niet het feit dat Vlaams-Brabant het meest Franstalige "reproductieve gezinnen" telt, maar de omvang is verrassend.

Bekijken we even de Vlaams-Brabantse arrondissementen afzonderlijk. De situatie in Halle-Vilvoorde is redelijk dramatisch: slechts 58,7 % van de gezinnen met een kind geboren in 2004 gebruikt het Nederlands, méér dan één vierde het Frans (25,1 %). Van 7,7 % is de communicatietaal niet gekend, 5,9 % heeft noties van Nederlands, Frans, Engels of Duits.

Tabel 1: Communicatietaal met het gezin

	thuistaal Nederlands	thuistaal Frans	thuistaal Engels	thuistaal Duits	kennis van N-E-F-D	andere	niet gekend
Antwerpen	73,2%	1,8%	1,5%	0,2%	15,0%	4,1%	4,1%
Limburg	82,6%	0,8%	0,6%	0,2%	9,1%	3,4%	3,4%
Oost-Vlaanderen	85,8%	2,0%	0,4%	0,1%	7,3%	2,8%	1,6%
Vlaams-Brabant	70,9%	15,3%	1,7%	0,4%	6,1%	0,4%	5,2%
Halle-Vilvoorde	58,7%	25,1%	1,7%	0,5%	5,9%	0,3%	7,7%
Leuven	85,0%	3,9%	1,8%	0,4%	6,3%	0,5%	2,2%
West-Vlaanderen	90,4%	2,7%	0,6%	0,0%	3,6%	0,2%	2,4%
Vlaams Gewest	79,9%	4,2%	1,0%	0,2%	9,0%	2,4%	3,3%

BRON: KIND EN GEZIN

Een korte blik nog op enkele gemeenten. In het arrondissement Leuven is Tervuren de enige gemeente met minder dan de helft gezinnen met het Nederlands als communicatietaal (46,3 %). Er zijn 23 % Franstalige gezinnen met kinderen geboren in 2004. In Halle-Vilvoorde is het lijstje van gemeenten met geen absolute meerderheid Nederlandstalige gezinnen helaas heel wat langer. Het gaat niet alleen om de zes faciliteitengemeenten (met percentages van 13 % tot 27,3%), maar ook over Beersel (43,8 %), Hoeilaart (38,4 %), Machelen (37,9 %), Overijse (45,1 %), Sint-Pieters-Leeuw (40,9 %), Vilvoorde (45,3 %) en Zaventem (37,3 %). Ook op basis van volgende kaarten kunnen we besluiten dat op een paar gemeenten die aan de taalgrens liggen na, het verfransingsgevaar zich in Halle-Vilvoorde en enkele aangrenzende gemeenten situeert.

WAT NU?

Om het toepasselijk te zeggen, *gouverner, c'est prévoir*, regeren is vooruitzien. Dat geldt zeker voor de bevindingen op basis van de gemeentelijke kindrapporten van Kind en Gezin. Met deze – mogelijke – evolutie op langere termijn voor ogen is het de verdomde plicht van de Vlaamse Regering en de Vlaamse politieke partijen om een doortastend beleid te voeren en alles op alles te zetten voor de vrijwaring van het Vlaams karakter van Vlaams-Brabant.

Minimale elementen in zulk beleid zijn:

- 1) de *splitsing* van het politiek en gerechtelijk arrondissement *Brussel-Halle-Vilvoorde*
- 2) strikte *handhaving van de taalwetgeving* door de diverse *overheden* (gemeente, provincie, gewest)

(inclusief de rondzendbrieven Peeters en Martens) met daaraan gekoppeld de nodige opleiding van het overheids personeel om klantgericht anderstaligen in het Nederlands te onthalen (cfr. provincie Vlaams-Brabant)

- 3) onmiddellijke toepassing van de bevindingen uit de studie "Vernederlandsing van het *straatbeeld* en Verfijning van de bestuursstaalwetgeving" van professor Marc Boes
- 4) uitbreiding tot andere domeinen van de plannen van minister Keulen m.b.t. de toegang tot *sociale woningen*, waarbij de verwerving van de Nederlandse *taal* een *voorwaarde* wordt om van bepaalde sociale rechten te genieten (in het kader van een evenwicht tussen rechten en plichten)
- 5) een *actief onthaalbeleid*, waardoor Frans- en anderstaligen *cursussen Nederlands* (moeten) volgen
- 6) een *aanmoedigingsbeleid* voor *winkeliers* en werknemers in *handels- of horecazaken* om consequent het Nederlands te gebruiken (cfr. provincie Vlaams-Brabant)
- 7) maatregelen die de *deelname van anderstaligen aan het Nederlandstalige onderwijs* en gemeenschapsleven bevorderen - wellicht het moeilijkste punt
- 8) *studie van de toepasbaarheid van de strengere taalwetgeving* van Quebec in Vlaanderen.

Dit is het minimum minimorum wil men dat grote delen van Vlaams-Brabant ook op langere termijn nog het voorvoegsel Vlaams- kunnen dragen. We hopen met deze bijdrage bij de Vlaamse beleidsdragers een besef van hoogdringendheid te creëren. Bij ongewijzigd beleid tikt de klok in het nadeel van de Nederlandstaligen in de Vlaamse Rand.

Gunter Desmet
gemeenteraadslid CD&V-JA Ternat

P.S.: de auteur schreef deze bijdrage ten persoonlijke titel, op basis van publiek beschikbare bronnen. (de gemeentelijke kindrapporten vindt u via www.kindengezin.be). Het volledige rapport Ontvlaamsing Vlaams-Brabant kan u downloaden op www.gunterdesmet.be of www.doorbraak.org (artikelen).

